

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 83 0 Rs 062733 26 Rev
Banjaluka, 22.6.2026. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Biljane Vidimlić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Z.M. iz B., [...], koju zastupa punomoćnik Veran Krsmanović, advokat iz Bijeljine, protiv tužene Republike Srpske, Ministarstvo pravde, Osnovni sud Bijeljina, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Bijeljina, radi isplate naknada iz radnog odnosa, vrijednost predmeta spora 6.540,00 KM, odlučujući o reviziji tužene protiv presude Okružnog suda u Bijeljini, broj 83 0 Rs 062733 25 Rsž od 20.8.2025. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 22.6.2026. godine donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Bijeljini, broj 83 0 Rs 062733 25 Rsž od 20.8.2025. godine preinačava, tako da se žalba tužiteljice odbija i presuda Osnovnog suda u Zvorniku, broj 83 0 Rs 062733 24 Rs od 14.10.2024. godine, potvrđuje.

Obavezuje se tužiteljica da tuženoj nadoknadi troškove sastava revizije u iznosu od 480,00 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja ove presude.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Zvorniku, broj 83 0 Rs 062733 24 Rs od 14.10.2024. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se obaveže tužena da tužiteljici za period od 1.8.2023. godine do 31.1.2024. godine isplati:

I. Na ime naknade za odvojeni život iznos od 2.396,74 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to:

- za mjesec avgust 2023. godine na iznos od 26,09 KM počev od 1.9.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec septembar 2023. godine na iznos od 571,43 KM počev od 1.10.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec oktobar 2023. godine na iznos od 600,00 KM počev od 1.11.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec novembar 2023. godine na iznos od 436,36 KM počev od 1.12.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec decembar 2023. godine na iznos od 342,86 KM počev od 1.1.2024. godine pa do isplate,
- za mjesec januar 2024. godine na iznos od 420,00 KM počev od 1.2.2024. godine pa do isplate.

II. Na ime naknade troškova smještaja iznos od 1.200,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to:

- za mjesec avgust 2023. godine na iznos od 200,00 KM počev od 1.9.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec septembar 2023. godine na iznos od 200,00 KM počev od 1.10.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec oktobar 2023. godine na iznos od 200,00 KM počev od 1.11.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec novembar 2023. godine na iznos od 200,00 KM počev od 1.12.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec decembar 2023. godine na iznos od 200,00 KM počev od 1.1.2024. godine pa do isplate,
- za mjesec januar 2024. godine na iznos od 200,00 KM počev od 1.2.2024. godine pa do isplate.

III. Na ime naknade troškova prevoza iznos od 630,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to:

- za mjesec avgust 2023. godine na iznos od 35,00 KM počev od 1.9.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec septembar 2023. godine na iznos od 140,00 KM počev od 1.10.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec oktobar 2023. godine na iznos od 140,00 KM počev od 1.11.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec novembar 2023. godine na iznos od 105,00 KM počev od 1.12.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec decembar 2023. godine na iznos od 105,00 KM počev od 1.1.2024. godine pa do isplate,
- za mjesec januar 2024. godine na iznos od 105,00 KM počev od 1.2.2024. godine pa do isplate.

IV. Na ime naknade za topli obrok iznos od 777,43 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to:

- za mjesec avgust 2023. godine na iznos od 8,97 KM počev od 1.9.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec septembar 2023. godine na iznos od 179,40 KM počev od 1.10.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec oktobar 2023. godine na iznos od 197,34 KM počev od 1.11.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec novembar 2023. godine na iznos od 143,52 KM počev od 1.12.2023. godine pa do isplate,
- za mjesec decembar 2023. godine na iznos od 107,64 KM počev od 1.1.2024. godine pa do isplate,
- za mjesec januar 2024. godine na iznos od 140,56 KM počev od 1.2.2024. godine pa do isplate, sve u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka.

Obavezana je tužiteljica da tuženoj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 400,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini, broj 83 0 Rs 062733 25 Rsž od 20.8.2025. godine, žalba tužiteljice je usvojena i prvostepena presuda preinačena, tako da je u cijelosti usvojen tužbeni zahtjev tužiteljice (kako glasi u izreci prvostepene presude), te je obavezana tužena da tužiteljici nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.242,40 KM, dok je preko navedenog iznosa zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka odbijen.

Obavezana je tužena da tužiteljici nadoknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 426,00 KM, dok je preko navedenog iznosa zahtjev tužiteljice za naknadu troškova žalbenog postupka odbijen.

Tužena revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, osporena presuda preinači i potvrdi prvostepena presuda, a tužiteljica obaveže da tuženoj nadoknadi troškove sastava revizije u iznosu od 480,00 KM, ili ukine.

Tužiteljica nije podnijela odgovor na reviziju.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice kojima traži isplatu naknada za odvojeni život, troškova smještaja, troškova prevoza i naknada na ime toplog obroka, sve za period od 1.8.2023. godine do 31.1.2024. godine, zakonske zatezne kamate i troškova postupka.

Shodno činjeničnim navodima na kojima tužiteljica zasniva svoj zahtjev, ovaj sud nalazi da je revizija dozvoljena, u smislu odredbe člana 13. stav 2. Zakona o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 59/09 i 66/16 – dalje: ZZD).

Na temelju provedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da je tužiteljica odlukom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine od 30.3.2010. godine imenovana na poziciju sudije Osnovnog suda u B. i da je tu funkciju obavljala u utuženom periodu; da tužiteljica u B. boravi u toku sedmice pet radnih dana, gdje je iznajmila stan koji mjesečno plaća, a da vikendom odlazi u mjesto prebivališta u B (1.), gdje joj živi porodica; da je vještak ekonomske struke utvrdio visinu naknada koje tužiteljica potražuje za period od 1.8.2023. godine do 31.1.2024. godine i to: po osnovu naknade za odvojeni život u iznosu od 2.396,74 KM, po osnovu naknade za smještaj u iznosu 1.200,00 KM, po osnovu naknade na ime troškova prevoza u iznosu od 630,00 KM i po osnovu naknade za topli obrok u iznosu od 777,43 KM; da je tužiteljica tvrdnju o diskriminaciji u pogledu ostvarivanja prava na isplatu navedenih naknada temeljila na funkciji koju obavlja „sudija“ i kao komparatore navela dvije različite grupe lica, te da prvu grupu predstavljaju budžetski korisnici i ostali zaposleni u Republici Srpskoj (dalje: komparator I), a drugu grupu sudije u Federaciji Bosne i Hercegovine, sudije Brčko Distrikta i nosioci pravosudnih funkcija na nivou Bosne i Hercegovine (dalje: komparator II); da tužena u utuženom periodu tužiteljici nije isplaćivala navedene naknade.

Polazeći od toga da je položaj sudija u pogledu njihovog statusa, svih prava i obaveza u vezi sa radom regulisan posebnim propisima, prema kojima sudije imaju status funkcionera sa neograničenim mandatom; da se osnovna razlika između sudija i komparatora I, temelji na različitom statusu i prirodi konkretnih profesionalnih i radnih aktivnosti, obavezama i odgovornostima i da njihov rad nije isti, te da različiti rad u skladu sa opšte prihvaćenim standardima i principima i na osnovu zakona, prate i različita primanja koja ostvaruju po osnovu rada, prvostepeni sud zaključuje da komparator I nije podoban za utvrđivanje diskriminacije, budući da neposredna diskriminacija podrazumijeva nejednako postupanje prema jednakima, odnosno nepovoljnije postupanje prema licima ili grupi lica u istoj ili sličnoj situaciji, te da nema diskriminacije u smislu odredbe člana 3. stav 1. ZZD, u vezi sa članom 2. stav 1. istog zakona.

Polazeći od toga da sudije u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine, Brčko Distriktu i na nivou Bosne i Hercegovine bira isto regulatorno tijelo Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (dalje: VSTV) i da sudije u oba entiteta obavljaju isti posao i imaju ista ovlaštenja i odgovornosti, prvostepeni sud je zaključio da je komparator II podoban upoređivač u odnosu na istaknuti diskriminacijski osnov.

Nadalje, polazeći od toga da isplata naknada koje tužiteljica potražuje nije bila propisana Zakonom o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 66/18 i 119/21), niti ranije važećim Zakonom o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 66/14 i 60/15), kao ni Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 30/07, 118/07 i 116/12); da je dana 1.7.2022. godine stupio na snagu Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 56/22) i da su u ovom zakonu sadržane odredbe o osnovnoj bruto plati sudija i tužilaca i propisano da je u osnovnu mjesečnu platu uračunata naknada za topli obrok, koja se ne može posebno iskazivati (član 2. stav 2.), te propisano pravo na povećanje plate u skladu sa povećanjem prosječne mjesečne bruto plate u Republici Srpskoj; da je Zakonom o platama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 72/05, 22/09, 27/12, 55/13, 55/17, 90/21, i 61/22), propisana visina osnovne mjesečne plate sudija i tužilaca (član 2. i 3), pravo na povećanje plate u skladu sa povećanjem prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini (član 6) i da prema odredbi člana 6.a) navedenog zakona sudije i tužioci imaju pravo na novčanu naknadu za ishranu u toku rada (topli obrok) u visini 1% prosječne neto plate isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine po zadnjem statističkom podatku; da razlika u tretmanu tužiteljice koja je sudija u Republici Srpskoj i sudija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u pogledu ukupnih primanja po osnovu funkcije koju obavljaju ima legitiman cilj i samim tim objektivno i razumno opravdanje između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi postići i da postoji razuman odnos proporcionalnosti što isključuje postojanje diskriminacije u pogledu ostvarivanja prava na naprijed navedena potraživanja u smislu odredbe člana 5. tačka b) ZZD, prvostepeni sud zaključuje da tužiteljica nije diskriminisana u odnosu na komparatora II i da tužena u smislu odredbe člana 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 - dalje: ZOO) nije odgovorna za štetu zbog diskriminacije.

Polazeći od toga da tužiteljica zahtjev za isplatu naknada za odvojeni život, smještaj, troškove prevoza i topli obrok zasniva na pravima iz radnog odnosa, prvostepeni sud je zahtjev tužiteljice razmotrio i po odredbama Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/16, 66/18, 119/21, 112/23 i 39/24 – dalje: ZR).

Nalazeći da je tužba blagovremeno podnesena, te da su Zakonom o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, a koji je stupio na snagu 1.7.2022. godine sadržane odredbe o osnovnoj bruto plati sudija i tužilaca i propisano da je u osnovnu mjesečnu platu uračunata naknada za topli obrok koja se ne može posebno iskazivati (član 2. i 3.), dok nisu sadržane naknade za odvojeni život, troškove smještaja i prevoza, prvostepeni sud je zaključio da zahtjev tužiteljice nije osnovan, pa je sudio kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja, ali ne i pravne zaključke prvostepenog suda da zahtjev tužiteljice nije osnovan, pa je žalbu tužiteljice usvojio i prvostepenu presudu preinačio, tako da je u cijelosti usvojio tužbeni zahtjev tužiteljice.

Drugostepeni sud obrazlaže da je članom 7. stav 1. Zakona o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 56/22) propisano da sudiji i tužiocu kojima je mjesto stanovanja od radnog mjesta udaljeno preko četiri kilometra pripada naknada troškova prevoza prilikom dolaska na posao i povratka sa posla, u visini pune cijene karte kod prevoznika koji vrši prevoz putnika u gradskom, prigradskom ili međugradskom linijskom saobraćaju; da se ta odredba odnosi kako na sudije koje svakodnevno imaju ovaj trošak, tako i na sudije koji iz mjesta stanovanja dolaze početkom radne sedmice u mjesto rada, u koje mjesto stanovanja se vraćaju krajem radne sedmice (vikend), jer u oba ova slučaja troškovi putovanja nastaju u vezi sa obavljanjem sudijske funkcije; da je članom 16. istog zakona propisano da sudije i tužioci imaju pravo na naknadu za putne troškove u skladu sa propisima o unutrašnjem poslovanju suda ili javnog tužilaštva i odobrenim budžetom suda, odnosno javnog tužilaštva; da činjenica da tužena svojim podzakonskim aktom (Pravilnikom o sudskom poslovanju, ili drugim internim aktom) nije regulisala, niti bliže definisala pravo sudija na putne troškove propisane navedenim članom ne može uticati na pravo tužiteljice da joj se ovi putni troškovi priznaju u visini obračunatoj od strane vještaka ekonomske struke; da bi zauzimanjem drugačijeg stava tužiteljica bila dovedena u neravnopravan položaj u odnosu na sudije i javne tužioce koji žive i rade u mjestu prebivališta, u odnosu na ostale zaposlene u sudu i u odnosu na izabrana i postavljena lica zaposlena u organima državne uprave kojima je to pravo priznato; da nedostatak podzakonskog akta koji bi regulisao pitanje naknade troškova prevoza sudija od mjesta stanovanja do posla i nazad ne može osloboditi tuženu zakonom utvrđene obaveze na isplatu ovih troškova.

U pogledu zahtjeva tužiteljice za isplatu naknade za odvojeni život i troškove smještaja, dugostepeni sud obrazlaže da nije sporno da ove vrste naknada nisu propisane Zakonom o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 56/22); da o pitanjima naknade za troškove smještaja i naknade za odvojeni život, kao i srodnim naknadama već postoji pravno obavezujuće stanovište Ustavnog suda Bosne i Hercegovine sadržano u Odluci broj: U-7/12 od 31.1.2013. godine, Odluci broj U-29/13 od 28.3.2014. godine i Odluci broj AP-1312/20 od 12.1.2022. godine; da prihvatanjem imenovanja na mjesto sudije Osnovnog suda u B. tužiteljica nije prihvatila neravnopravan položaj u odnosu na sudije iz Federacije Bosne i Hercegovine i nosioce pravosudnih funkcija na nivou Bosne i Hercegovine koji ove naknade primaju, odnosno da prihvatanjem imenovanja na funkciju sudije Osnovnog suda u B. tužiteljica ne može biti stavljena u neravnopravan položaj u odnosu na druge nosioce pravosudnih funkcija koji posao sudije ili javnog tužioca obavljaju u okviru mjesta prebivališta i za koje ne postoji neophodnost izdvajanja materijalnih troškova po osnovu pitanja naknada iz ostvarene mjesečne zarade; da su propuštanjem zakonodavca da propiše sudijama i javnim tužiocima u Republici Srpskoj pravo na naknadu za odvojeni život, troškove smještaja i troškove prevoza, povrijeđena prava tužiteljice zagarantovana članom II/4 Ustava Bosne i Hercegovine (dalje: Ustav BiH), članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, kao i prava zagarantovana članom 10, članom 97, članom 121. i 121.a) Ustava Republike Srpske, te članom 14. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (dalje: Evropska konvencija) i članom 1. Protokola 12. uz Evropsku konvenciju; da su članom 28. Zakona o VSTV propisani isti uslovi za imenovanje sudija Osnovnih sudova u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu, pri čemu nije postavljen uslov da kandidat za sudiju mora dolaziti samo iz sjedišta suda, već naprotiv sama politika VSTV čiji je cilj da osigura nezavisnost i nepristrasnost sudija i tužilaca dovodi do imenovanja sudija i tužilaca izvan njihovog mjesta prebivališta; da se primjenom Zakona o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, onako kako on glasi, onemogućava provođenje politike VSTV i mogućnosti da jedno lice koje ima prebivalište u jednom gradu bude izabrano na dužnost sudije ili javnog tužioca u drugom gradu; da su zbog uskraćivanja zakonitog prava sudija na naknadu za odvojeni život i troškove smještaja, te zbog nedostatka

propisa u Republici Srpskoj kojima se sudijama i javnim tužiocima priznaju ove naknade, sudije i javni tužioci primorani da u posebnim parničnim postupcima traže zaštitu ovih prava i izlažu se nepotrebnim sudskim troškovima koji postaju teret za budžet Republike Srpske.

Drugostepeni sud obrazlaže da nedostatak zakonske odredbe u Zakonu o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj ne znači da sudije i javni tužioci nemaju pravo na naknadu toplog obroka, nego znači da su zbog propusta zakonodavca da sudijama i javnim tužiocima reguliše ovo pravo, sudije i javni tužioci u Republici Srpskoj dovedeni u situaciju da kao pojedinci ne mogu drugačije, osim posebnim tužbama tražiti zaštitu svojih vlastitih prava; da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine, odlukom broj U-18/21 od 24.3.2022. godine utvrdio da Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj nije u skladu sa članom I/2 Ustava Bosne i Hercegovine i članom II/4, u vezi sa članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadi za topli obrok; da je nakon toga donesen Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 56/22) koji je stupio na snagu 1.7.2022. godine, a kojim je i to odredbom člana 2. stav 2. i člana 3. stav 2. propisano da je u osnovnu mjesečnu platu uračunata naknada za topli obrok, koja se ne može posebno iskazivati; da je odlukom Ustavnog suda Republike Srpske, broj U-68/21 od 26.4.2023. godine, utvrđeno da član 2. stav 2. navedenog Zakona nije u saglasnosti sa Ustavom; da nakon toga nije donesena nova zakonska odredba koja reguliše pravo sudija i tužilaca na naknadu za topli obrok; da odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj U-18/21 od 24.3.2022. godine evidentno dokazuje postojanje diskriminacije kroz duži period, što je konstanta i u utuženom periodu; da ni novi (važeći) zakon sudijama u Republici Srpskoj suštinski nije donio nikakvu promjenu, budući da se naknada za topli obrok uračunava u platu i ne može se posebno iskazivati i da naknada za topli obrok sudijama nikada nije isplaćivana, niti se zna koliko ona iznosi.

Slijedom navedenih razloga drugostepeni sud je zaključio da nepropisivanje naknada za odvojeni život, troškove smještaja i naknada za topli obrok u Zakonu o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj, te činjenica da tužena Pravilnikom o sudskom poslovanju ili drugim internim aktom, nije regulisala, niti bliže definisala pravo sudija na putne troškove, predstavlja diskriminaciju, budući da se krši ustavni princip jednakosti iz odredbe člana II/4 Ustava Bosne i Hercegovine jer ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između primijenjenih sredstava i cilja čijem se ostvarenju težilo donošenjem navedenog Zakona, uzevši u obzir da sudije u Federaciji Bosne i Hercegovine i nosioci pravosudnih funkcija na nivou Bosne i Hercegovine, kao i ostali izabrani dužnosnici, državni službenici i namještenici imaju ove naknade, pa je nalazeći da je tužiteljica vještačenjem dokazala visinu tužbenog zahtjeva, žalbu tužiteljice usvojio i prvostepenu presudu preinačio tako da je zahtjev tužiteljice usvojio.

Drugostepena odluka nije pravilna.

Naime, za uspjeh u predmetnoj parnici povodom zahtjeva za zaštitu od diskriminacije, tužiteljica je bila u obavezi da dokaže, odnosno učini vjerovatnim, da su ispunjeni uslovi iz odredaba člana 1. i člana 2. ZZD, kojim odredbama je uspostavljen okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svih lica u Bosni i Hercegovini da u jednom uređenom sistemu ostvare pravo na zaštitu od diskriminacije.

Kako je odredbama člana 2. stav 1. i 2. ZZD propisano da će se diskriminacijom u smislu ovog zakona smatrati svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama

prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje, na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života (stav 1.), te da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravstva, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga (stav 2.), ovaj sud nalazi da kod činjeničnog utvrđenja na kojim se zasnivaju niže stepene odluke tužiteljica nije dokazala, odnosno učinila vjerovatnim da je bila izloženi diskriminaciji.

Tužiteljica tužbenim zahtjevom traži isplatu naknada za odvojeni život, troškova smještaja, troškova prevoza i naknada na ime toplog obroka, sve za period od 1.8.2023. godine do 31.1.2024. godine, pa se u konkretnom slučaju ima primijeniti Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 56/22) koji je stupio na snagu 1.7.2022. godine.

U ovom zakonu sadržane su odredbe o osnovnoj bruto plati sudija i tužilaca i propisano da je u osnovnu mjesečnu platu uračunata naknada za topli obrok, koja se ne može posebno iskazivati (član 2. stav 2.), te su sadržane i odredbe o troškovima prevoza (član 7. stav 1. i član 16.). Ovim zakonom nije propisano pravo na naknadu za odvojeni život i troškove smještaja

Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske, broj U-68/21 od 26.4.2023. godine utvrđeno je da član 2. stav 2. Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 56/22) nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske. Navedena odluka objavljena je u "Službenom glasniku Republike Srpske" broj 43, dana 12.5.2023. godine, pa je u smislu odredbe člana 5. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 104/11 i 92/12) odredba člana 2. stav 2. Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj prestala da važi danom objavljivanja odluke Ustavnog suda Republike Srpske.

Kod takvog stanja stvari, ne može tužiteljica sa uspjehom isticati zahtjev za zaštitu od diskriminacije, na način pobliže opisan u tužbi, jer u odnosu na tužiteljicu, kao i na sve sudije i tužioce u Republici Srpskoj, u čijoj nadležnosti i jeste regulisanje prava i dužnosti sudija i tužilaca u Republici Srpskoj u spornom period (1.8.2023. godine do 31.1.2024. godine) bio na jednak način uređen sistem naknade toplog obroka, naknade za odvojeni život i troškove smještaja, shodno Zakonu o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 56/22).

Nadalje, u smislu odredbe člana 7. stav 1. Zakona o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 56/22), sudiji i tužiocu kojima je mjesto stanovanja od radnog mjesta udaljeno preko četiri kilometra pripada naknada troškova prevoza prilikom dolaska na posao i povratka sa posla u visinu pune cijene karte kod prevoznika koji vrši prevoz putnika u gradskom, prigradskom ili međugradskom linijskom saobraćaju. Sudije i tužioci imaju pravo na naknadu za putne troškove u skladu sa propisima o unutrašnjem poslovanju suda ili javnog tužilaštva i odobrenim budžetom suda, odnosno javnog tužilaštva (član 16.).

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepenih sudova zasnovanog na pravilnoj ocjeni dokaza proizlazi da tužiteljica radi obavljanja dužnosti sudije putuje vikendom od mjesta prebivališta B (1.) do mjesta gdje je sjedište suda B. i nazad, pa je pogrešan zaključak drugostepenog suda da tužiteljici za utuženi period pripada pravo na naknadu troškova prevoza. Ovo iz razloga što se obaveza tužene na naknadu troškova prevoza utemeljena na odredbi člana 7. stav 1. i člana 16. navedenog zakona odnosi na troškove prevoza koji nastanu svakodnevnim putovanjem iz mjesta stanovanja u mjesto rada i nazad, a u te troškove ne spadaju troškovi putovanja vikendom, odnosno u vrijeme kada sudija ne radi.

Ovakvo pravno shvatanje usvojeno je na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske od 28.2.2019. godine.

Suprotno zaključku drugostepenog suda, sama činjenica da je u spornom periodu u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru njene nadležnosti, na drugačiji način bio uređen sistem naknade toplog obroka, naknade za odvojeni život i troškove smještaja ne daje osnova da se utvrdi postojanje diskriminacije tužiteljice u odnosu na nosioce sudijske funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine, jer je tužiteljica u okviru nadležnosti Republike Srpske bila jednako tretirana, kao i ostali pripadnici iste grupacije.

Drugim riječima, tužiteljica nije dokazala, odnosno učinila vjerovatnim da je bila izložena diskriminaciji, jer da je tužena povrijedila njeno pravo na jednako postupanje u odnosu na sudije i javne tužioce u Republici Srpskoj, te u odnosu na nosioce sudijske i tužilačke funkcije u Federaciji Bosne i Hercegovine, Brčko Distrikta i nosioce pravosudnih funkcija na nivou Bosne i Hercegovine na način pobliže opisan u tužbi. Pritom, tužiteljica nije dokazala da je bila izložena diskriminaciji ni u odnosu na ostale budžetske korisnike u Republici Srpskoj, te sve ostale zaposlene u Republici Srpskoj koji nisu budžetski korisnici.

Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj U-7/12 utvrđeno je da Zakon o platama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 90/05 i 32/07) nije u skladu s odredbama člana I/2 i člana II/4 Ustava BiH u vezi sa članom 14. Evropske konvencije članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, jer ne sadrži odredbe u pogledu naknada na ime troškova prevoza, toplog obroka i odvojenog života.

Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj U-29/13 utvrđeno je da Zakon o platama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 90/05 i 32/07), nije u skladu s odredbama Ustava Bosne i Hercegovine i naprijed navedenim međunarodnim propisima, zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadi troškova smještaja u toku rada.

Po ocjeni ovoga suda, navedene odluke, u ovoj parnici, ne mogu predstavljati osnov za zaključak da je tužiteljica diskriminisana u pogledu ostvarivanja prava na naknadu za odvojeni život i troškove smještaja, jer tretiraju isključivo pitanje ocjene kompatibilnosti naprijed navedenog zakona sa Ustavom Bosne i Hercegovine i odredbama međunarodnih ugovora koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

Nadalje, kako Zakon o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 56/22) koji je *lex specialis* u pogledu isplate naknade za odvojeni život i troškove smještaja, te naknade ne propisuje, bez osnova je pozivanje

drugostepenog suda na stanovišta izražena u ostalim odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine na koje se pozvao.

Mada se, kod prednjeg stanja stvari neosnovanim ukazuje zahtjev za otklanjanje diskriminacije, valjalo je zahtjev tužiteljice za isplatu naknada za odvojeni život, troškove smještaja, troškove prevoza i naknada za topli obrok razriješiti pravilnom primjenom ZR.

Odredbom člana 201. stav 4. ZR propisano je da tužbu za zaštitu prava radnik može da podnese najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana saznanja za povredu prava ili dana učinjene povrede.

Imajući u vidu da je tužba podnesena sudu 6.2.2024. godine i da se potraživanja tužiteljice odnose na period od 1.8.2023. godine do 31.1.2024. godine, ovaj sud nalazi pravilnim zaključak nižestepenih sudova da je tužba blagovremena.

Tužena je isplaćivala naknadu na ime toplog obroka u periodu od 1.7.2022. godine u skladu sa Zakonom o platama i naknadama sudija i javnih tužilaca u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 56/22), sve do donošenja odluke Ustavnog suda Republike Srpske, broj U-68/21 od 26.4.2023. godine (objavljena 12.5.2023. godine), kada se više nije mogla primjenjivati odredba člana 2. stav 2. navedenog zakona, pa slijedom toga tužena nije imala zakonskog uporišta za isplatu naknade na ime toplog obroka za navedeni period. Nadalje, pravo na naknadu za odvojeni život i troškove smještaja nije bilo propisano navedenim zakonom, a kako je već obrazloženo tužiteljici ne pripada pravo na naknadu troškova prevoza.

Kako se revizijom tužene osnovano ukazuje da osporena presuda nije pravilna i zakonita, na osnovu odredbe člana 250. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, 27/24 i 29/26 - dalje: ZPP) odlučeno je kao u izreci.

Obavezana je tužiteljica da tuženoj nadoknadi troškove sastava revizije u iznosu od 480,00 KM, na osnovu odredbe člana 386. stav 1. ZPP, u vezi sa članom 397. stav 2. istog zakona. Troškovi su odmjereni temeljem člana 2. Tar. br. 3. i 12. i člana 14. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 111/24) u iznosu od 562,50 KM, pa kako je tužena zahtjev za naknadu troškova sastava revizije opredijelila na iznos od 480,00 KM, troškovi su dosuđeni u zahtijevanom iznosu.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić